

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 10Co/348/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1111245060
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 09. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ayše Pružinec - Erenová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2015:1111245060.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ayše Pružinec Erenovej a členov senátu JUDr. Blanky Podmajerskej a JUDr. Branislava Krála v právnej veci navrhovateľky: Z. D., H.. XX. XX. XXXX, C. S.. M. Č.. XXXX/XX, F.Č., zastúpená: FUTEJ & Partners, s.r.o., Radlinského č. 2, Bratislava, IČO: 35 955 341, proti odporcovi: Slovenská republika, zastúpená Národnou bankou Slovenska, ul. Imricha Karvaša č. 1, Bratislava, IČO: 30 844 789, o náhradu škody vo výške 1.511, 09 eur s príslušenstvom, na odvolanie navrhovateľky proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I zo dňa 10. decembra 2014, č. k. 11C/223/2011 - 351 a proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava I zo dňa 24. februára 2015, č. k. 11C/223/2011 - 376, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e .**

Odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e .**

Odporcovi náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

odôvodnenie:

Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom zamietol návrh navrhovateľky, ktorým sa domáhala uložiť odporcovi povinnosť zaplatiť jej sumu 1. 511, 09 eur s 9,25 % úrokom z omeškania ročne od 19. apríla 2011 do zaplatenia, titulom náhrady škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom Národnej banky Slovenska podľa zák. č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov. Svoje rozhodnutie odôvodnil právne ust. § 3 ods. 1 písm. d), § 3 ods. 2, § 9 ods. 1, 2 zák. č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, čl. 2 ods. 2 Ústavy SR, § 126 ods. 1, 2, 5, § 127, § 135 ods. 1, 2, 7 zák. č. 566/2011 Z. z. v znení účinnom do 21. 07. 2013 a do 31. 05. 2010, § 45 ods. 1, 2 zák. č. 747/2004 Z. z., § 233 ods. 1, § 243 ods. 1, 2, § 243a, § 244 ods. 1, 3 Obchodného zákonníka a vecne tým, že navrhovateľka v konaní vznik škody a nesprávny úradný postup odporcu, ako ani príčinnú súvislosť medzi škodou a nesprávnym úradným postupom nepreukázala. Poukázal na skutočnosť, že Úrad pre finančný trh ako právny predchodca odporcu, rozhodnutím zo dňa 21. marca 2002 schválil **PODIELOVÉMU DRUŽSTVU SLOVENSKEJ INVESTÍCIE** (ďalej len „Družstvo“) Prospekt investície, pri ktorom Družstvo požiadalo o schválenie jeho dodatku spolu s prílohou, a to zápisnicou z riadnej členskej schôdze Družstva zo dňa 9. januára 2003, podľa ktorej mal Úrad pre finančný trh schválením Prospektu investície odobriť projekt družstiev s tým, že Úrad pre finančný trh Družstvo v upozornení zo dňa 13. mája 2003 oboznámil o splnení podmienok pre schválenie tohto dodatku a upozornil Družstvo, že nie je povinný preverovať pravdivosť alebo hodnovernosť údajov uvedených v Prospekte investície, s výnimkou identifikačných údajov vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt a oprávnenosti osôb podpisujúcich Prospekt, z dôvodu vykonávania dohľadu nad činnosťou vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt, ale nie dohľadu nad celkovou činnosťou Družstva s tým, že dňa 2. júna 2008 uzavrelo Družstvo s obchodnou

spoločnosťou CAPITAL INVEST, o.c.p., a.s. v likvidácii, Poľná č. 1, Bratislava, IČO: 35 828 749, (ďalej „obchodník s cennými papiermi“) Zmluvu o riadení portfólia, podľa ktorej sa obchodník s cennými papiermi, ako obhospodarovateľ, zaviazal riadiť portfólio Družstva ako jeho klienta v súlade so schváleným Prospektom investícií a jeho dodatkami, čo v sebe zahŕňalo hospodárenie s portfóliom klienta, na základe rozhodnutia obhospodarovateľa, sledovanie a vyhodnocovanie spravovaného portfólia, obstarávanie predaja cenných papierov z portfólia klienta, uschovávanie a správu cenných papierov, optimalizáciu portfólia, poskytovanie konzultácií a finančných analýz a obchodník s cennými papiermi sa zaviazal zabezpečiť mieru zhodnotenia portfólia klienta vo výške 8 % ročne s tým, že z konania vyplynulo porušenie povinností obchodníka s cennými papiermi, avšak napriek tomu, žiadne súdne konanie medzi obchodníkom s cennými papiermi a Družstvom neprebiehalo a neprebieha. Súd prvého stupňa vo svojom rozhodnutí poukázal na skutočnosť, že Národná banka Slovenska vykonala v roku 2007 dohľad na mieste a nakoľko zistila u Obchodníka s cennými papiermi nedostatky, rozhodnutím zo dňa 08. januára 2008, č. OPK-9750-3/2007, uložila obchodníkovi s cennými papiermi pokutu vo výške 500.000,-Sk za porušenie ust. § 54 ods. 2, § 73 ods. 1 písm. a), § 74 ods. 1, § 74 ods. 7 písm. b) zák. č. 566/2001 Z. z. (ktoré bolo zrušené rozhodnutím druhostupňového správneho orgánu - Bankovej rady NBS - č. GUV 841/2008 zo dňa 7.5.2008), rozhodnutím zo dňa 20. augusta 2008, č. OPK-9750-5/2007 uložila obchodníkovi s cennými papiermi opätovne pokutu vo výške 300.000,-Sk za porušenie ustanovení § 54 ods. 2, § 73 ods. 1 písm. a), § 74 ods. 1, § 74 ods. 7 písm. b) zákona č. 566/2001 Z. z., ktoré je právoplatné a vykonateľné, pretože obchodník s cennými papiermi sa vzdal práva podať rozklad), predbežným opatrením č. ODT-8305/2010 zo dňa 12.07.2010 nariadila Obchodníkovi s cennými papiermi zdržať sa nakladanie s majetkom mu zvereným bez jej predchádzajúceho súhlasu, dňa 27.07.2010 polícii oznámila skutočnosť, že mohlo dôjsť k spáchaniu trestného činu predstaviteľmi Družstva, na základe ktorého bolo začaté trestné stíhanie uznesením zo dňa 16. 11. 2010, č. PPZ-153/BPK-B-2010, rozhodnutím č. OPK-5664/1-5/2010 zo dňa 26.08.2010 zastavila konanie o schválenie dodatku k prospektu investície, o ktoré požiadalo Družstvo, rozhodnutím zo dňa 21.12.2010, ktoré bolo potvrdené druhostupňovým rozhodnutím č. GUV-274/11 zo dňa 01.03.2011 odobrala obchodníkovi s cennými papiermi povolenie na poskytovanie investičných služieb, rozhodnutím č. ODT-10890-4/2010 zo dňa 30.05.2011 odporca zakázal Družstvu predaj majetkových hodnôt, z čoho vyplýva, že Národná banka Slovenska nezanedbala svoje povinnosti a dohľad nad dohliadanými subjektmi - Družstvom a Obchodníkom s cennými papiermi - vykonávala v zákonom rozsahu ako dohľad nad plnením povinností vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt a v súlade s ustanoveniami § 125 až § 128 zákona č. 566/2001 Z. z. v znení účinnom v čase vykonávania dohľadu. Poukázal na skutočnosť, že Národná banka Slovenska v rámci dohľadu kontrolovala zverejnenie schváleného prospektu investície pred začatím verejnej ponuky (§ 126 ods. 2, § 127 zákona č. 566/2001 Z. z.), aktuálnosť prospektu investície počas trvania verejnej ponuky, plnenie informačných povinností vyhlasovateľa verejnej ponuky a splnenie povinnosti predložiť pred zverejnením Národnej banke Slovenska na posúdenie oznámenie o verejnej ponuke majetkových hodnôt, ako aj dodržiavanie ustanovenia § 126 ods. 5 zákona č. 566/2001 Z. z. s tým, že až s účinnosťou od 01.06.2010 bola oprávnená dohliadať aj na skutočnosť, či vyhlasovateľ majetkových hodnôt dodržiava schválený prospekt investície, nakoľko dovtedy nemohla vykonávať dohľad nad celkovou činnosťou Družstva ako vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt, pretože by to bolo nezákonným prekročením jej kompetencií. Uviedol, že Národná banka Slovenska v čase výkonu dohľadu v roku 2007 a do 31.05.2010 nemohla prekročiť rozsah svojich právomocí, zverených jej zákonom č. 566/2001 Z. z. a č. 747/2004 Z. z., pretože by konala v rozpore s čl. 2 ods. 2 Ústavy SR. Súd prvého stupňa v dôvodoch svojho rozhodnutia poukázal na skutočnosť, že Družstvo už na začiatku svojej existencie zavádzalo svojich členov a poskytovalo im nepravdivé informácie, že Úrad pre finančný trh hodnotil každé družstvo od jeho vzniku za dva roky činnosti, jeho zakladajúcich podielnikov, orgány, hospodárske výsledky, investičnú stratégiu, systém fungovania i plán rozvoja; od februára 2002 sú družstvá pod dozorom Úradu pre finančný trh, ktorý ich veľmi pozorne sleduje a posudzuje každý prejav navonok, keď Družstvo bolo Úradom pre finančný trh dňa 13.05.2003 vyzvané, aby také informácie nepoužívalo a nešírilo, a to ani vo vzťahu k členom Družstva, pretože nie sú v súlade so zákonom. Uviedol, že navrhovateľka nepreukázala, že odporca sa dopustil nesprávneho úradného postupu, keď v konaní poukazovala len na skutočnosť, že odporca bol nečinný, spôsobil prietahy, neskoro zistil nedostatky v činnosti Obchodníka s cennými papiermi, nerobil riadne a včas úkony potrebné na nápravu zistených nedostatkov, neprijal opatrenia potrebné na zabránenie vzniku škody, nekonal v súlade so zákonom č. 747/2004 Z. z., so zákonom č. 566/1992 Zb. a so zákonom č. 566/2001 Z. z., avšak v konaní mal vykonaným dokazovaním preukázané, že Národná banka Slovenska postupovala konformne v súlade so zákonom, nebola nečinná, nakoľko ihneď po oznámení Družstva začala vykonávať dohľad na mieste a prijala primerané opatrenia, ktoré postupne

vyústili až do odobratia povolenia obchodníkovi s cennými papiermi na poskytovanie investičných služieb. Súd prvého stupňa poukázal na diskrečnú právomoc Národnej banky Slovenska v správnom konaní ukladať sankcie za porušenie právnych predpisov právnickými osobami, teda za spáchanie iných správnych deliktov, pri ktorých sa uplatňujú zásady administratívneho trestania a analogicky aj zásady trestného trestania a nakoľko postupovala od miernejšej sankcie (pokuta) k prísnejšej sankcii (odobratie povolenia na poskytovanie investičných služieb), jej postup je v súlade s právomocou, ktorú jej zákon zveril. Poukázal na skutočnosť, že škoda, ktorá navrhovateľke vznikla v podobe nevyplateného členského podielu je škodou, ktorú nespôsobil odporca, nakoľko navrhovateľka ako členka družstva musela vedieť, že s jej investíciou je spojené aj riziko a doterajší alebo propagovaný výnos nie je zárukou budúcich výnosov; bola povinná podieľať sa nielen na ziskoch, ale aj na stratách družstva (§ 82 Obchodného zákonníka) a jej tvrdenie, že sa spoliehala na to, že Družstvo a Obchodník s cennými papiermi sú pod dohľadom Národnej banky Slovenska, posúdil ako právne relevantné a v rozpore s citovanými právnymi predpismi. Súd prvého stupňa v dôvodoch svojho rozhodnutia ďalej uviedol, že z vykonaného dokazovania jednoznačne vyplynulo, že Obchodník s cennými papiermi porušil svoje povinnosti vyplývajúce mu zo zmluvy pri zhodnocovaní finančných prostriedkov, ktoré malo Družstvo vo svojom portfóliu, avšak žiadne súdne konanie medzi Obchodníkom s cennými papiermi a Družstvom, v ktorom by sa Družstvo domáhalo svojich nárokov voči Obchodníkovi s cennými papiermi, neprebiehalo a ani neprebieha s tým, že bolo povinnosťou Družstva aspoň takýmto spôsobom ochrániť vklady svojich členov, čo však neurobilo. Uviedol, že Družstvo je podnikateľským subjektom zriadeným za účelom vykonávania podnikateľskej činnosti v oblasti a v rozsahu predmetu podnikania, najmä na poskytovanie služieb členom Družstva a za účelom zhromažďovania peňažných prostriedkov od svojich členov predovšetkým formou členských vkladov a vykonávania činnosti na uspokojenie potrieb svojich členov spočívajúce v efektívnom zhodnotení vložených finančných prostriedkov na peňažnom a kapitálovom trhu prostredníctvom tretích osôb (čl. 2 stanov družstva) a preto prípadnú stratu v jeho hospodárení a zodpovednosť za ňu nemožno bez ďalšieho prenášať na iný subjekt (napríklad štát) s tým, že škoda, ktorá navrhovateľke vznikla, z dôvodu nevyplatenia jej členského vkladu a vyrovnacieho podielu, je výsledkom hospodárskej činnosti Družstva, za ktorú nesie zodpovednosť výlučne Družstvo, resp. jeho predstavenstvo a kontrolná komisia. Poukázal na skutočnosť, že Družstvo sa môže domáhať náhrady škody voči členom predstavenstva, ktorí zanedbali svoje povinnosti a nekonali s odbornou starostlivosťou, podľa § 243a ods. 2 Obchodného zákonníka s tým, že priama príčinná súvislosť medzi škodou, ktorá navrhovateľke vznikla, vyplýva z nedbanlivostného konania Družstva a Obchodníka s cennými papiermi, teda iného subjektu ako je odporca. Uviedol, že podľa jeho názoru malo Družstvo vedomosť o nevhodnom konaní Obchodníka s cennými papiermi, pretože P. T. A. bol v tom istom čase členom predstavenstva družstva (23.03.2000 do 05.12.2000), podpredsedom predstavenstva družstva (06.12.2000 - 15.01.2001) a predsedom predstavenstva družstva (16.01.2001 do 09.04.2008), a zároveň predsedom predstavenstva obchodníka s cennými papiermi (09.01.2002 - 27.11.2003) a členom dozornej rady (28.11.2003-13.05.2008) a preto musel mať P. T. A., vzhľadom na svoje funkcie v štatutárnych a kontrolných orgánoch oboch obchodných spoločností vedomosť o ich činnosti, ziskoch a stratách, a bol o nich povinný informovať Družstvo z titulu funkcie predsedu predstavenstva Družstva v súlade so zásadou konania s odbornou starostlivosťou a v súlade so záujmami Družstva a všetkých jej členov (§ 243a ods. 1 Obchodného zákonníka) a ak tak neurobil a Družstvo neinformoval, nesie zodpovednosť za následky svojho konania. Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil právne ust. § 142 ods. 1, § 151 ods. 1 O. s. p. a vecne úspechom odporcu v konaní, ktorému náhradu trov konania nepriznal, pretože ich nežiadal.

Proti tomuto rozsudku podala navrhovateľka v zákonnej lehote odvolanie z dôvodu, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 205 ods. 2 písm. b/ O. s. p.), súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností (§ 205 ods. 2 písm. c/ O. s. p.), súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 205 ods. 2 písm. d/ O. s. p.) a rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 písm. f/ O. s. p.) a navrhla rozsudok zmeniť a jej návrhu vyhovieť, resp. rozsudok súdu prvého stupňa v celom rozsahu zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie. Zároveň žiadala priznať náhradu trov konania. V dôvodoch svojho odvolania namietla, že súd prvého stupňa nezohľadnil, že Národná banka Slovenska nepostupovala v súlade s princípom právneho štátu, ktorého súčasťou je aj princíp právnej istoty, keď základným atribútom je istota subjektov práva, že sa voči nim bude zachovávať právo, a teda orgány verejnej moci budú vo vzťahu k nim postupovať v súlade s ústavou a platnými právnymi predpismi, t. j., že ich postup bude zo strany subjektov práva predvídateľný. Uviedla, že sa spoliehala, že nedôjde ku škode

na jej úkor, pretože vychádzala z garancie Národnej banky Slovenska ako orgánu dohľadu a nemohla predpokladať, že dohľad nad Prospektom investície je podľa Národnej banky Slovenska len formálny, resp., že takýto je jeho obsah podľa výkladu odporcu, pretože zákon o dohľade takýmto spôsobom obsah dohľadu nad Prospektom investícií nedefinoval a postup Národnej banky Slovenska bol preto svojvoľný v neprospech každého, ktorý sa na odporcu z hľadiska stability a ochrany investície spolieha. Argument odporcu, že upozornil Družstvo, že vykonáva dohľad nad činnosťou Družstva ako vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt podľa ust. § 135 ods. 1 zák. č. 566/2001 Z. z., ale nie dohľad nad celkovou činnosťou Družstva posúdila ako úplne irelevantný, nakoľko nemohla mať o takto zúženom dohľade orgánu vedomosť a nesúhlasila so záverom súdu prvého stupňa, že neexistuje príčinná súvislosť medzi škodou a porušením zákonných povinností Národnou bankou Slovenska, spočívajúcom v nesprávnom výkone dohľadu, ktorým bol porušený zák. č. 566/2001 Z. z. Za obzvlášť nepochopiteľný navrhovateľka považovala záver súdu prvého stupňa, že sa mala viac starať o svoje záležitosti v rámci zásady „právo patrí bdelym“, nakoľko ku škode došlo v rámci porušenia zákonnej povinnosti banky vykonávať zákonom stanovené povinnosti dohľadu a nie v dôsledku toho, že nebola „bdelá“ s tým, že jej nepatrili ani zákonom stanovené právomoci dohľadu nad činnosťou Družstva, ani obchodníka s cennými papiermi, ktorými mohla zabezpečiť dodržiavanie zákona o cenných papieroch, resp. sankciami, k dodržiavaniu zákona porušujúci subjekt donútiť. Uviedla, že povinnosťou Národnej banky Slovenska podľa ust. § 137 ods. 2 Zákona o cenných papieroch je a bolo zisťovanie a vyhodnocovanie informácií a podkladov o skutočnostiach, ktoré sa týkajú dohliadaných subjektov a ich činností, pričom podľa ust. § 135 ods. 1 Zákona o cenných papieroch, ktorý platí v tomto znení už od 1. mája 2007, Družstvo ako vyhlasovateľ verejnej ponuky majetkových hodnôt, ako aj obchodník, patrili a patria k povinne dohliadaným subjektom zo strany Národnej banky Slovenska napriek tomu, že odporca v priebehu celého konania tvrdil opak a preto mala Národná banka Slovenska zisťovať všetky informácie a podklady o dodržiavaní, resp. nedodržiavaní povolení na činnosť vydaných Národnou bankou Slovenska Družstvu (Prospekt investícií, vydaný vtedajším Úradom pre finančný trh a následne pravidelne kontrolovaný Národnou bankou Slovenska) a obchodníkovi s cennými papiermi s tým, že povinný zákonný dohľad zo strany Národnej banky Slovenska bol dokonca koncipovaný tak široko, že má zisťovať informácie a podklady aj o iných rizikách, ako tých vyplývajúcich z povolení na činnosť, vrátane rizík, ktorým sú vystavené dohliadané subjekty a v rámci nich aj Družstvo činnosťou obchodníka, ako i vrátane rizík, ktoré mohli viesť k ohrozeniu záujmov klientov dohliadaných subjektov, teda aj navrhovateľky. Poukázala na skutočnosť, že v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 7C/206/2011 bolo výpovedou svedka P. T. A., L. preukázané, že Národná banka Slovenska už v roku 2007 pri kontrole Družstva zistila, že z hľadiska rizikovosti portfólia má nedostatočne rozložené portfólio, ktoré bolo tvorené zmenkou jediného emitenta, a to spoločnosti CI HOLDING, a. s., ktorý v tom čase akcionársky vlastnil obchodníka s cennými papiermi z čoho vyplýva, že Družstvo malo všetky peňažné prostriedky od nej získané, investované v subjekte personálne a majetkovo prepojenom s obchodníkom a Družstvom a Národná banka Slovenska sa po zistení o rizikovosti portfólia Družstva uspokojila s takou nápravou stavu, že toto portfólio bolo po tomto vytknutí zo strany Národnej banky Slovenska, rozložené namiesto jednej do troch zmieniek, a to zmieniek vystavených spoločnosťou CI HOLDING, a. s., CI Reality, s.r.o. a GLOBAL production s.r.o., pričom posledné dve spoločnosti boli opäť 100 % dcérskymi spoločnosťami CI HOLDING, a. s. a vo všetkých troch spoločnostiach bol navyše, či už členom predstavenstva alebo konateľom, P. F. Č., vtedajší predseda predstavenstva obchodníka. Uviedla, že Národná banka Slovenska naďalej akceptovala stav, že celé portfólio Družstva je rozložené a investované do prepojených subjektov s CI HOLDING, a. s. a obchodníkom a napriek tomu, že vydala právoplatné sankčné rozhodnutie voči obchodníkovi, v ktorom konštatovala, že obchodník s cennými papiermi vo svojej činnosti, pre svojich klientov a v rámci nich aj výslovne pre Družstvo, porušil zákon o cenných papieroch vo viacerých podstatných ohľadoch, ani po vydaní tohto rozhodnutia, okrem udelenej pokuty vo výške 10.000 eur, Národná banka Slovenska nevyužila svoje kompetencie v zmysle zákona o cenných papieroch a neprijala žiadne následné kontrolné alebo významnejšie opatrenia (predbežne alebo celkom zakázať činnosť obchodníkovi alebo Družstvu, resp. zrušiť povolenie na činnosť obchodníkovi alebo udeliť sankcie priamo členom predstavenstva alebo obchodníka), následné podcenenie situácie a umožnenie ďalšej činnosti Družstva aj obchodníka s cennými papiermi, vyústilo v roku 2010 do nedostupnosti ňou vložených prostriedkov do Družstva, pričom banka svojou nečinnosťou a ľahostajným prístupom k svojim kompetenciám zapríčinila aj to, že už nemohla rozpoznať riziko svojej investície, resp., že túto investíciu jej banka svojim zanedbaným dohľadom ani v minimálnej možnej miere neochránila. Poukázala na skutočnosť, že Národná banka Slovenska tým, že dňa 4. marca 2011 obchodníkovi s cennými papiermi odňala licenciu na činnosť a Družstvu zakázala činnosť v roku 2011, potvrdila dlhodobé porušovanie zákona o cenných papieroch, z čoho vyplýva tolerovanie porušovania právnych

predpisov minimálne od roku 2008 do roku 2011 Národnou bankou Slovenska. Vo svojom odvolaní ďalej uviedla, že Národná banka Slovenska rozhodnutím zo dňa 30. mája 2011, č. ODT-10890-4/2010, právoplatným dňa 18. júla 2011 zakázala Družstvu predaj majetkových hodnôt z dôvodu neaktuálnosti Prospektu investícií s tým, že Národná banka Slovenska ustálila trvanie neaktuálnosti Prospektu až od mája 2010 účelovo, nakoľko údaje zahrnuté do Prospektu boli v skutočnosti neaktuálne dlhodobo pred májom 2010, spätne k 31. decembru 2006, kedy došlo v sídle Národnej banky Slovenska dňa 27. augusta 2007 k stretnutiu s poverenými členmi predstavenstva Družstva za účelom prerokovania nezrovnalostí a problémov v jeho činnosti a údaje o subjektoch, s ktorými je Družstvo majetkovo prepojené, boli neaktuálne minimálne od 1. októbra 2009 a údaje o majetkových aktívach, ktoré sa majú nadobudnúť z peňažných prostriedkov nadobudnutých na základe verejnej ponuky majetkových hodnôt a základné strategické zámery podnikateľskej činnosti Družstva, boli neaktuálne už k 31. decembru 2006 z čoho vyplýva, že Družstvo svojim konaním porušovalo ust. § 129 ods. 3 v spojení s § 128 ods. 1 písm. b), c) a h) a § 125c ods. 1 v spojení s § 127 ods. 4 zákona o cenných papieroch od 31. decembra 2006, avšak Národná banka Slovenska voči Družstvu úradne zasiahla až v máji 2011, kedy činnosť Družstva zakázala. Uviedla, že existujúce konkurzné konanie samo osebe nevyklučuje možnosť podať veriteľom, ktorý si prihlásil svoju pohľadávku do konkurzu, návrh na náhradu škody proti štátu a nerobí takýto návrh predčasným, pretože je povinnosťou súdu v konaní o náhradu škody skúmať, či aktuálny stav konkurzného konania objektívne vylučuje možnosť uspokojenia navrhovateľky ako veriteľa v konkurznom konaní a ak áno, v akom rozsahu, pričom súd pri tomto hodnotení dokonca nemá čakať až na konečné rozvrhové uznesenie konkurzného súdu (rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky zo dňa 11. apríla 2012, sp. zn. 29Cdo/4968/2009), ale je povinný zohľadniť až napr. správy ustanoveného správcu konkurznej podstaty o stave daného konkurzu a preto žiadna platná právna norma neumožňuje vysloviť záver o predčasnosti podania návrhu a to ani vtedy, ak navrhovateľka doposiaľ nemala možnosť vymôcť plnenie od subjektu, ktorý jediný je podľa názoru odporcu a prvostupňového súdu povinný mu dané plnenie vrátiť s tým, že ani zák. č. 514/2003 Z. z. nevyžaduje žiadne predchádzajúce vysporiadanie súkromnoprávných vzťahov, ale naopak pripúšťa regresnú náhradu. Uviedla, že podmienkou vzniku zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom nie je, aby poškodený preukázal bezúspešnosť vydania pohľadávky v konkurznom konaní, pretože zákon č. 514/2003 Z. z. upravujúci osobitný druh zodpovednosti nedefinuje uvedenú podmienku ako jednu z (osobitných) predpokladov tejto zodpovednosti. Namietla, že súd prvého stupňa pri svojom rozhodovaní nezohľadnil resp. nevyhodnotil správne navrhovateľkou navrhnuté dôkazy, a to správy správcu konkurznej podstaty úpadcu Družstva o stave konkurzu a jeho výpoveď v konaní vedenom pod sp. zn. 7C/206/2011, z ktorých jednoznačne vyplýva, že aktuálny stav konkurzu je taký, že objektívne vylučuje jej možnosť, ako veriteľa, uspokojiť sa z konkurzu vedeného pod sp. zn. 3K/95/2010. Namietla, že zo zápisníc o pojednávaní pred prvostupňovým súdom vyplýva, že listinné dôkazy vyžiadané prvostupňovým súdom, resp. predložené účastníkmi konania neboli riadne vykonané spôsobom podľa § 129 ods. 1 O. s. p., s poukazom na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 31. januára 2012, sp. zn. 6 MCdo 11/2010.

Odporca vo svojom vyjadrení k odvolaniu navrhovateľky uviedol, že navrhuje rozsudok súdu prvého stupňa potvrdiť, nakoľko prvostupňový súd vo veci vykonal rozsiahle dokazovanie za účelom spoľahlivého zistenia skutkového a právneho stavu veci s poukazom na skutočnosť, že z jeho činnosti mu boli známe aj iné dôležité skutočnosti z prebiehajúcich konaní v skutkovo a právne analogických veciach na súde prvého stupňa. Nesúhlasil s tvrdením navrhovateľky, že je povinnosťou všeobecného súdu dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, keď aj podľa konštantnej judikatúry Ústavného súdu SR všeobecný súd musí dať odpoveď na tie otázky nastolené účastníkom konania, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania a odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04, I. ÚS 241/07). Uviedol, že podstatou práva na spravodlivé konanie nie je právo na úspech v konaní a teda právo na rozhodnutie zodpovedajúce názorom a predstavám navrhovateľky, a preto jej tvrdenie, že rozsudok súdu prvého stupňa považuje za denegatio iustitiae, je účelové. Odporca vo svojom vyjadrení uviedol, že navrhovateľka sa účelovo snaží dodatočne navrhovať vykonanie ďalších právne irelevantných dôkazov, ktoré iba odďaľujú vydanie rozhodnutí vo veci a zároveň sa snaží vyfabulovať fiktívnu existenciu jeho údajného nesprávneho postupu a tiež fikciu kedy sa tak stalo, pretože údajný nesprávny úradný postup nebol preukázaný a neexistuje s tým, že navrhovateľka nevyužila všetky možnosti na uplatnenie a vymoženie svojho nároku, pretože nepodala žiadny návrh proti členom predstavenstva ani členom kontrolnej komisie Družstva, ktorí boli zodpovední za jeho riadenie, za

hospodárenie a nakladanie s jeho majetkom. Poukázal na skutočnosť, že kompetencie Národnej banky Slovenska pri vykonávaní dohľadu nad dohliadanými subjektmi sú dané platnými právnymi predpismi a ich medze vyplývajú aj z Ústavy SR a konštantnej súdnej judikatúry, podľa ktorej všetky orgány verejnej moci môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach, v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon, pričom je vylúčený extenzívny výklad (interpretácia) týchto ústavných princípov vyplývajúcich z článku 2 ods. 2 Ústavy SR s tým, že Národná banka Slovenska postupovala v súlade s Ústavou SR a platnými právnymi predpismi, nebola nečinná, nespôsobilá žiadne prietahy a pri svojom postupe voči Družstvu a aj obchodníkovi s cennými papiermi dodržiavala zákonné pravidlá, zakotvené ustanoveniami zákona o dohľade a zákona o cenných papieroch. Odporca vo svojom vyjadrení uviedol, že navrhovateľka mohla požiadať Národnú banku Slovenska o vysvetlenie jej zákonom zverených kompetencií v oblasti dohľadu nad finančným trhom a muselo jej byť známe, že s investíciou je spojené aj riziko a doterajší alebo propagovaný výnos nie je zárukou budúcich výnosov s tým, že Národná banka Slovenska môže ukladať sankcie dohliadanému subjektu len za také porušenie a neplnenie povinností, ktoré sú dohliadanému subjektu uložené zákonom a ktoré zároveň patria do pôsobnosti a kompetencií orgánu dohľadu a až od účinnosti novelizovaného ust. § 129 ods. 3 zákona o cenných papieroch, teda až od 1. júna 2010, boli povinnosti vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt rozšírené tak, že Družstvo ako vyhlasovateľ verejnej ponuky majetkových hodnôt malo zákonom uloženú aj povinnosť dodržiavať schválený Prospekt investície a teda až odvtedy mohla Národná banka Slovenska dohliadať, či Družstvo schválený Prospekt investície dodržiava. Uviedol, že povinnosť aktualizovať Prospekt investície bola stanovená vyhlasovateľovi verejnej ponuky majetkových hodnôt až od 1. januára 2009, na základe novelizovaného ust. § 127 ods. 4 zákona o cenných papieroch v znení zák. č. 552/2008 Z. z. a počas celej doby od vyhlásenia verejnej ponuky majetkových hodnôt, štatutárny zástupca vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt nepretržite zodpovedal a zodpovedá investorom za pravdivosť a úplnosť údajov v Prospekte investície a informácie a podklady, ktoré má Národná banka Slovenska zisťovať v rámci predmetu dohľadu, sa vždy vzťahujú výlučne ku konkrétnemu druhu dohliadaného subjektu so zohľadnením jeho zákonom uložených povinností. Poukázal na skutočnosť, že žiaden zákon neukladal vyhlasovateľom verejnej ponuky majetkových hodnôt žiadne povinnosti v oblasti obmedzenia a rozloženia rizík ani krytia, na rozdiel od iných dohliadaných subjektov, a preto reálne neexistujúce povinnosti Družstva nemohla Národná banka Slovenska kontrolovať, nakoľko vyhlasovateľ verejnej ponuky majetkových hodnôt mal v súvislosti s rizikom iba jednu informačnú povinnosť podľa ust. § 129 ods. 1 písm. b) zákona o cenných papieroch, ktorá spočívala v tom, že zverejnené alebo hromadne používané oznámenie o verejnej ponuke majetkových hodnôt muselo obsahovať taktiež upozornenie, z ktorého vyplývalo, že s touto investíciou je spojené aj riziko a doterajší alebo propagovaný výnos nie je zárukou budúcich výnosov a preto za dodržiavanie Prospektu investície Družstva bolo aj voči členom družstva vždy zodpovedné predstavenstvo ako štatutárny orgán, a to bez ohľadu na fakt, či vyhlasovateľovi verejnej ponuky majetkových hodnôt táto povinnosť bola alebo nebola osobitne zákonom uložená. Odporca uviedol, že Národná banka Slovenska mohla kontrolovať len to, či si Družstvo plní informačné povinnosti o verejných ponukách majetkových hodnôt, a to, či informácie zverejňované Družstvom obsahujú náležitosti predpísané zákonom a či Družstvo ako vyhlasovateľ verejnej ponuky majetkových hodnôt zverejňuje finančné správy v zmysle bývalého ust. § 130 zákona o cenných papieroch, pričom tieto informácie Národná banka Slovenska nepotvrdzovala a ani nemohla potvrdzovať, pretože mohla postupovať len v súlade s bývalými ustanoveniami § 129 a § 130 zákona o cenných papieroch a nemohla potvrdzovať správnosť finančných ukazovateľov Družstva. Nesúhlasil s tvrdením navrhovateľky, že vo vzťahu k Družstvu bola Národná banka Slovenska nečinná, nakoľko vydala relevantné rozhodnutia, pričom sa nedopustila žiadnych prietahov v konaní a postupovala v rámci jej oprávnení a v súlade so zákonom o cenných papieroch, zák. č. 747/2004 Z. z. o dohľade nad finančným trhom a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ako aj Ústavou SR. Poukázal na to, že súd prvého stupňa v napadnutom rozhodnutí jasne uviedol, že pre vyvodenie zodpovednosti za škodu podľa zákona č. 514/2003 Z. z. je nevyhnutné kumulatívne splnenie troch zákonných podmienok (nesprávny úradný postup, škoda, príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a škodou), pričom, ak nie je splnená čo len jedna z uvedených podmienok, nemožno voči štátu vyvodiť zodpovednosť za škodu s tým, že v danej veci nebola naplnená už prvá a základná podmienka pre vyvodenie zodpovednosti voči štátu, a to nesprávny úradný postup štátu a rovnako navrhovateľka nepreukázala a ani nemohla preukázať, že jej škoda vznikla v priamej a bezprostrednej príčinnej súvislosti s nesprávnym úradným postupom odporcu. Uviedol, že príčinou vzniku škody na majetku navrhovateľky bolo práve neprofesionálne, a ekonomicky nevýhodné nakladanie s majetkom Družstva, za ktoré však nesú plnú zodpovednosť orgány a členovia orgánov Družstva (predstavenstvo a kontrolná komisia). Zároveň uviedol, že v zápisnici o pojednávaní síce nie je osobitne uvedené, že na

tomto pojednávaní boli prečítané určité listiny alebo ich presne označené časti, ale z nej jasne vyplýva, že súd prvého stupňa jednotlivé dôkazy, nachádzajúce sa doteraz v súdnom spise, oboznámil a presne špecifikoval o aké doklady išlo s tým, že v súlade s ust. § 121 O. s. p., netreba dokazovať skutočnosti všeobecne známe alebo známe súdu z jeho činnosti, keď z odôvodnenia uznesenia Najvyššieho súdu SR zo dňa 27. februára 2008, sp. zn. 1Obo/283/2006 vyplýva, že dôkazy, na ktoré účastník dodatočne poukazuje, sú súdu všeobecne známe, pretože účastník viedol desiatky sporov na rovnakom skutkovom a právnom základe voči rôznym dlžníkom, takže dokazovanie v tomto smere nebolo potrebné vykonať, pričom odporcovi je známe, že na Okresnom súde Bratislava I sú proti nemu vedené stovky sporov na rovnakom skutkovom a právnom základe, v ktorých majú navrhovatelia rovnakého právneho zástupcu.

Odvolačí súd preskúmal vec viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania podľa § 212 ods. 1 O. s. p. v znení účinnom od 01. júna 2014, túto prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p., keďže pre nariadenie pojednávania neboli dané zákonné podmienky vyplývajúce z ustanovenia § 214 ods. 1 O. s. p. (nebolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, súd prvého stupňa nerozhodol bez nariadenia pojednávania, nejde o konanie vo veciach porušenia zásady rovnakého zaobchádzania a nevyžadoval to dôležitý verejný záujem) a rozsudok verejne vyhlásil dňa 24. septembra 2015 podľa § 211 ods. 2 v spojení s § 156 ods. 3 O. s. p., pričom o termíne verejného vyhlásenia rozsudku boli účastníci upovedomení zákonným spôsobom.

Súd prvého stupňa vo veci samej riadne zistil skutkový stav veci, keď vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom na zistenie rozhodujúcich skutočností (§ 120 ods. 1 O.s.p.) z hľadiska posúdenia opodstatnenosti návrhu, výsledky vykonaného dokazovania správne zhodnotil (§ 132 O. s. p.) a na ich základe dospel k správnym skutkovým a právnym záverom, ktoré v napadnutom rozhodnutí aj náležite odôvodnil (§ 157 ods. 2 O. s. p.).

Podľa § 219 ods. 2 O. s. p., ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Z obsahu spisu vyplýva, že navrhovateľka bola členkou PODIELOVÉHO DRUŽSTVA SLOVENSKE INVESTÍCIE, Poľná č. 1, Bratislava, IČO: 35 784 717 (ďalej „Družstvo“), toho času v konkurze vyhlásenom uznesením Okresného súdu Bratislava I zo dňa 11. apríla 2011, č. k. 3K/95/2010 - 21, právoplatným dňa 5. mája 2011, s členským podielom 1. 698, 28 eur (51. 162,- Sk), ktorý jej, napriek žiadosti o jeho vyplatenie zo dňa 23.12.2009, vyplatený nebol, z dôvodu výpadku likvidity Družstva.

Z obsahu spisu ďalej vyplýva, že dňa 2. júna 2008 bola medzi Družstvom ako klientom a obchodnou spoločnosťou CAPITAL INVEST, o.c.p., a.s. v likvidácii, Poľná č. 1, Bratislava, IČO: 35 828 749 (ďalej „obchodník s cennými papiermi“), ako obhospodarovateľom uzavretá Zmluva o riadení portfólia podľa ust. § 43 zák. č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej aj „Zmluva“), predmetom ktorej podľa článku I. bod 2 Zmluvy bol záväzok obchodníka s cennými papiermi hospodáriť s portfóliom Družstva, pravidelne sledovať a vyhodnocovať spravované portfólio, obstarávať predaj cenných papierov z portfólia, nákup cenných papierov a prvé nadobudnutie cenných papierov od emitenta do portfólia Družstva, v súlade so schválenými prospektami investícií, uschovávať a spravovať cenné papiere nachádzajúce sa v portfóliu Družstva, uskutočňovať optimalizáciu a taktické zmeny v portfóliu Družstva a poskytovať mu konzultácie a finančné analýzy, pričom podľa Prílohy č. 2 k Zmluve sa obchodník s cennými papiermi zaviazal zabezpečiť mieru zhodnotenia Družstva vo výške 8 % ročne.

Medzi účastníkmi konania nebolo sporným, že po výpovedi Zmluvy zo dňa 30. marca 2010 zo strany obchodníka s cennými papiermi, Národná banka Slovenska rozhodnutím zo dňa 21. decembra 2010, č. ODT-8305-5/2010, odobrala obchodníkovi s cennými papiermi povolenie na poskytovanie investičných služieb, potvrdeným rozhodnutím Bankovej rady Národnej banky Slovenska zo dňa 1. marca 2011, č. GUV - 274/2011 (ďalej „rozhodnutie o odobratí povolenia“) a rozhodnutím zo dňa 30. mája 2011, č. ODT-10890-4/2010, Národná banka Slovenska zakázala Družstvu predaj majetkových hodnôt (ďalej „rozhodnutie o zákaze činnosti“) podľa ust. § 144 ods. 4 písm. c) zák. č. 566/2001 Z. z. z dôvodu porušenia § 129 ods. 3 v spojení s ust. § 128 ods. 1 písm. b), c), h) zák. č. 566/2001 Z. z. a ust. § 125c ods. 1 v spojení s § 127 ods. 4 zák. č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej „zák. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch“).

V posudzovanej veci sa navrhovateľka návrhom podaným na súd prvého stupňa dňa 30. decembra 2011 domáhala uloženia povinnosti odporcovi zaplatiť jej škodu v sume 1. 511, 09 eur s 9,25 % úrokom z omeškania ročne od 19. apríla 2011 do zaplatenia, ktorá jej vznikla v príčinnej súvislosti s nesprávnym úradným postupom Národnej banky Slovenska, špecifikovanom v podanom návrhu na začatie konania a doplnenom v podaní doručenom súdu prvého stupňa dňa 25. júna 2014, ktorý spočíval v tom, že Národná banka Slovenska oneskorene zistila neaktuálnosť Prospektu investícií Družstva, keď Družstvo porušovalo ust. § 129 ods. 3 v spojení s ust. § 128 ods. 1 písm. b), c), h) a ust. § 125c ods. 1 v spojení s ust. § 127 ods. 4 zák. č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a Národná banka Slovenska zasiahla až v máji 2011, kedy vydaním rozhodnutia o zákaze činnosti, zakázala Družstvu činnosť, hoci neaktuálnosť Prospektu investícií bola už od 31. decembra 2006 evidentná, v prijatí nedostatočných opatrení zo strany Národnej banky Slovenska po 24. auguste 2007, kedy pri kontrole Družstva zistila, že z hľadiska rizikovosti portfólia, má portfólio nedostatočne rozložené, t. j., že Družstvo malo všetky získané peňažné prostriedky investované v subjekte personálne a majetkovo prepojenom s obchodníkom s cennými papiermi, pričom rizikovosť rozloženia portfólia je jedným z najdôležitejších ukazovateľov, ktoré Národná banka Slovenska pri výkone dohľadu sleduje a má sledovať, Národná banka Slovenska prijala od 20. augusta 2008 do 4. marca 2011, kedy nadobudlo právoplatnosť rozhodnutie o odobratí povolenia, nedostatočné opatrenia a zapríčinila, že navrhovateľka nemohla rozpoznať riziko svojej investície už skôr, najmä po zisteniach, že obchodník s cennými papiermi poskytol Družstvu investičnú službu, ktorú mu poskytovať nemohol.

V posudzovanej veci sa navrhovateľka voči štátu domáha náhrady škody, ktorá jej mala byť spôsobená nesprávnym úradným postupom Národnej banky Slovenska podľa zák. č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej „zák. č. 514/2003 Z. z.“).

Hmotnoprávnym základom pre uplatnenie práva navrhovateľa na náhradu škody je ust. § 9 zák. č. 514/2003 Z. z., podľa ktorého štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom.

Zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom má povahu objektívnej zodpovednosti, ktorej sa nemožno zbaviť a ktorá je založená na súčasnom (kumulatívnom) splnení troch podmienok, ktorými je nesprávny úradný postup, vznik škody a príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody.

Prvotnou podmienkou pre vznik zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom je existencia nesprávneho úradného postupu, ktorý zákon č. 514/2003 Z. z. v ustanovení § 9 bližšie vysvetľuje tak, že za nesprávny úradný postup je potrebné považovať aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prietahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb. Podľa konkrétnych okolností toho - ktorého prípadu, môže však ísť o akúkoľvek činnosť spojenú s výkonom právomoci určitého štátneho orgánu, ak pri tomto výkone alebo v súvislosti s ním dôjde k porušeniu pravidiel stanovených právnymi predpismi pre konanie štátneho orgánu alebo k porušeniu poriadku, ktorý vyplýva z povahy, funkcie alebo cieľov tejto činnosti. Úradný postup nie je spravidla možné v právnom predpise upraviť do najmenších podrobností a preto je potrebné správnosť úradného postupu posudzovať i z hľadiska účelu, k dosiahnutiu ktorého postup štátneho orgánu smeruje. Nesprávnym úradným postupom môže byť aj nevydanie alebo oneskorené vydanie rozhodnutia v dôsledku porušenia stanovených alebo primeraných lehôt na jeho vydanie, lebo znaky nesprávneho úradného postupu má aj nečinnosť štátneho orgánu alebo jeho činnosť, ktorá nie je vykonaná v stanovenej lehote alebo v lehote, ktorá zodpovedá právu na prejednanie veci bez zbytočných prietahov (článok 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky).

Ani vzťah príčinnej súvislosti (kauzálny nexus) medzi nesprávnym úradným postupom a škodou zákon č. 514/2003 Z. z. nevysvetľuje. V právnej teórii sa týmto vzťahom označuje priama väzba javov (objektívnych súvislostí), v rámci ktorého jeden jav (príčina) vyvoláva druhý jav (následok). O vzťah príčinnej súvislosti ide, ak je medzi nesprávnym úradným postupom a škodou vzťah príčiny a následku. Ak bola príčinou vzniku škody iná skutočnosť, zodpovednosť za škodu nenastáva, pričom otázka príčinnej súvislosti nie je otázkou právnou, ide o skutkovú otázku, ktorá môže byť riešená len v konkrétnych súvislostiach. Právnym posúdením je vymedzenie, medzi ako ujmom (ako následkom) a

ako skutočnosťou (ako príčinou) tejto ujmy má byť príčinná súvislosť zisťovaná. Pre posúdenie vzniku zodpovednosti za škodu má preto zásadný význam otázka, v čom konkrétne spočíva škoda (majetková ujma), za ktorú je náhrada požadovaná. Práve vo vzťahu medzi konkrétnou ujmou poškodeného (pokiaľ vznikla) a konkrétnym konaním škodcu (ak je protiprávne) sa zisťuje príčinná súvislosť. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti treba škodu izolovať zo všeobecných súvislostí a skúmať, ktorá príčina ju vyvolala. Pritom nie je rozhodujúce časové hľadisko, ale vecná súvislosť príčiny a následku; časová súvislosť ale napomáha pri posudzovaní vecnej súvislosti. V postupnom slede javov je každá príčina niečím vyvolaná (sama je následkom niečoho) a každý ňou spôsobený následok sa stáva príčinou ďalšieho javu. Zodpovednosť však nemožno robiť závislou na neobmedzenej kauzalite. Atribútom príčinnej súvislosti je totiž „priamosť“ pôsobenia príčiny na následok, pri ktorej príčina priamo (bezprostredne) predchádza následku a vyvoláva ho. Vzťah príčiny a následku musí byť preto priamy, bezprostredný, neprerušovaný; nestačí, ak je iba sprostredkovaný. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti treba v dôsledku toho skúmať, či v komplexe skutočností prichádzajúcich do úvahy ako (priama) príčina škody existuje skutočnosť, s ktorou zákon spája zodpovednosť za škodu.

Príčinná súvislosť (kauzálny nexus) je podstatným prvkom zodpovednostnej skutkovej podstaty. Vyžaduje sa, aby protiprávne konanie (delikt, nezákonné rozhodnutie, nesprávny úradný postup) a vznik škody boli v logickom slede (nexus = spojenie, súvislosť, sled), teda, aby protiprávne konanie bolo príčinou a vznik škody vrátane jej rozsahu následkom tejto príčiny. Nestačí iba pravdepodobnosť príčinnej súvislosti, či okolnosti nasvedčujúcej jej existencii; príčinnú súvislosť treba vždy preukázať. Rozhodujúca je vecná súvislosť príčiny a následku a túto nemožno riešiť vo všeobecnej rovine, ale vždy v konkrétnych súvislostiach. Príčinou vzniku škody môže byť len také konanie (alebo opomenutie), bez ktorého by škodný následok nevznikol. Základom je úvaha (test *conditio sine qua non* spoločný pre takmer všetky právne systémy Európskej únie), či by škodlivý následok nastal bez konania škodcu. Ak by tomu tak bolo, príčinná súvislosť by daná nebola. Podľa teórie tzv. adekvátnej príčinnej súvislosti, príčinná súvislosť je daná vtedy, ak je škoda podľa všeobecnej povahy, obvyklého chodu vecí a skúseností adekvátnym dôsledkom protiprávneho úkonu. Súčasne však musí byť preukázané, že škoda by bez tejto príčiny nebola nastala a existenciu príčinnej súvislosti zisťuje súd, ktorý so zreteľom na konkrétne okolnosti vyhodnocuje, či tu príčinná súvislosť je alebo nie. Pri riešení otázky príčinnej súvislosti je právnym posúdením veci vymedzenie, medzi akou ujmou (ako následkom) a akou skutočnosťou (ako príčinou) tejto ujmy má byť príčinná súvislosť zisťovaná. Pre posúdenie zodpovednosti za škodu má preto zásadný význam otázka, v čom konkrétne spočíva škoda (majetková ujma), za ktorú je požadovaná náhrada.

Podľa § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka, každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.

Podľa § 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka, uhrádza sa skutočná škoda a to, čo poškodenému ušlo (ušlý zisk).

Z dikcie citovaných zákonných ustanovení teda vyplýva, že škoda ako kategória občianskeho práva sa chápe ako ujma, ktorá nastala v majetkovej sfére poškodeného a je objektívne vyjadriteľná v peniazoch, t. j. všeobecným ekvivalentom a je napravitel'ná poskytnutím majetkového plnenia, teda poskytnutím predovšetkým peňazí. Skutočnou škodou (*damnum emergens*) sa rozumie ujma, ktorá musí spočívať v zmenšení majetkového stavu poškodeného oproti stavu pred škodnou udalosťou. Podľa ustanovenia odseku 1 sa uhrádza skutočná škoda a ušlý zisk. Ušlý zisk je v podstate ušlým majetkovým prospechom a spočíva v nenastalom zväčšení (rozmnôžení) majetku poškodeného, ktoré by bolo možné dôvodne očakávať s ohľadom na pravidelný beh vecí, nebyť škodnej udalosti. Poškodený je povinný vznik škody preukázať, v súdnom konaní ho preto zaťažuje dôkazné bremeno o tom, že škoda vznikla.

Nevyhnutným predpokladom pre záver o tom, že postup Národnej banky Slovenska v preskúmvanej veci bol nesprávny, je normatívne vyjadrenie „správneho úradného postupu“ a zistenie, že Národná banka Slovenska tento postup nezachovala s tým, že v posudzovanej veci nesprávny úradný postup odporcu mal spočívať aj v tom, že Národná banka Slovenska oneskorene zistila neaktuálnosť Prospektu investícií Družstva.

V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že ak v posudzovanej veci úradným postupom je postup Národnej banky Slovenska ako orgánu štátu súvisiaci s výkonom štátnej (verejnej) moci, ktorý sa

dotýka navrhovateľa, predovšetkým jeho individuálnych práv a povinností, tak neobstoí jeho námietka spočívajúca v tvrdení, že povinnosťou Národnej banky Slovenska bolo dohliadať na aktualizáciu Prospektu investícií.

Povinnosť aktualizovať Prospekt investície bola Družstvu uložená s účinnosťou až od 1. januára 2009 na základe novelizovaného ustanovenia § 127 ods. 4 zák. č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch v spojení s ust. § 125c ods. 1. zák. č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch, a preto sa na Národnú banku Slovenska nemohla vzťahovať povinnosť dohliadať na aktuálnosť Prospektu investícií realizovaných pred týmto dátumom, t. j. pred 1. januárom 2009, z čoho vyplýva, že ak v rozhodnom období, t. j. do novelizácie zák. č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch vykonanej zák. č. 558/2008 Z. z., neexistovala samotná povinnosť Družstva aktualizovať Prospekt investícií, je z povahy veci vylúčený dohľad zo strany Národnej banky Slovenska v tomto smere z dôvodu, že nebolo možné kontrolovať povinnosť, ktorá sama o sebe v rozhodnom čase ani neexistovala.

Odvolací súd považuje za potrebné poukázať aj na skutočnosť, že Družstvo ako vyhlasovateľ verejnej ponuky majetkových hodnôt malo zákonom uloženú povinnosť dodržiavať schválený Prospekt investície až od 1. júna 2010, kedy boli novelou ustanovenia § 129 ods. 3 zák. č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch, vykonanej zák. č. 129/2010 Z. z. rozšírené povinnosti družstva a preto pokiaľ Družstvo od 31. decembra 2006 do 1. júna 2010 zo zákona takúto povinnosť nemalo, nemohla Národná banka Slovenska skúmať ani túto povinnosť prostredníctvom výkonu dohľadu, keď Družstvo samo o sebe nebolo povinné Prospekt investície dodržiavať.

Nebolo možné sa stotožniť ani s námietkou navrhovateľky o povinnosti Národnej banky Slovenska v oblasti skúmania rizikovosti portfólia Družstva, nakoľko zákon č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch neukladal vyhlasovateľovi verejnej ponuky majetkových hodnôt v tomto smere žiadne povinnosti a preto ani Národnej banke Slovenska z neho nevplývala povinnosť, ktorá by jej ako povinnému subjektu takúto povinnosť ukladala. Je nepochybné, že ak má byť štát skutočne považovaný za materiálny právny štát, musí niesť objektívnu zodpovednosť za konanie svojich orgánov, ktorým priamo zasiahli do základných práv subjektu, avšak na druhej strane nemožno prehliadať, že štát je povinný striktné dodržiavať právo v jeho ideálnej (škodu nepôsobiacej) interpretácii vo svetle presne zákonom stanovených povinností Národnej banky Slovenska a štát by sa nemohol zbaviť zodpovednosti za postup Národnej banky Slovenska iba v prípade, ak by sa jeho postup ukázal mylným, zasahujúcim do základných práv navrhovateľky, ktorý však nemôže vychádzať z toho, ako takýto postup navrhovateľka vyhodnotila, ale musí vychádzať výlučne z toho, že nemožno prisúdiť Národnej banke Slovenska pri aplikácii zákonov viac povinností ako tých, ktoré jej konkrétnym spôsobom vyplývajú zo zákona, čo je proporcionálne s tým, že nemožno poskytovať ochranu štátnemu orgánu, ktorý si prisvojí pri aplikácii zákona viac práv.

Z obsahu Zmluvy uzavretej medzi Družstvom a obchodníkom s cennými papiermi vyplýva, že jej podstatou bol výkon finančných operácií za účelom obhospodarovania cenných papierov a iných finančných nástrojov a iných operácií súvisiacich s riadením portfólia Družstva, čo v praxi znamenalo, že obchodník s cennými papiermi obchodoval vo vlastnom mene na účet Družstva, čiže riziko nieslo samotné Družstvo, ktoré bolo iniciátorom celého obchodu Družstva, ktoré dávalo pokyny na nákup, či predaj toho ktorého finančného nástroja (článok III bod 1 písm. c/ Zmluvy v spojení s § 5 zák. č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch). V danom prípade išlo o služby, ktoré Družstvo ako klient obchodníka s cennými papiermi využívalo na vlastné riziko s vedomím, že ziskovosť uvedených operácií nie je zaručená, a navrhovateľ si ako člen Družstva, ktoré za týmto účelom zhodnocovalo portfólio, musel byť vedomý, že vývoj na finančných trhoch nemožno s istotou predpovedať a odhadnúť, čo je podstatným znakom týchto obchodov prostredníctvom obchodníkov s cennými papiermi s tým, že až do rozhodnutia Národnej banky Slovenska zo dňa 21. decembra 2010, č. ODT-8305-5/2010, ktorým odobrala obchodníkovi s cennými papiermi povolenie na poskytovanie investičných služieb, potvrdeným rozhodnutím Bankovej rady Národnej banky Slovenska zo dňa 1. marca 2011, č. GUV - 274/2011, vykonával obchodník s cennými papiermi túto činnosť ako regulovanú Národnou bankou Slovenska a činnosť Družstva, ktorého bola navrhovateľka v rozhodnom čase členom, spĺňala znaky investovania s finančnými prostriedkami, disponibilnými za účelom ich zhodnotenia, pričom táto forma nakladania s vlastným majetkom je spôsob zhodnocovania na vlastné riziko, riziko v zmysle neistého výnosu z realizovaného finančného investovania; a zodpovednosť štátu nemôže nahrádzať primárnu zodpovednosť obchodníka s cennými papiermi voči Družstvu, či sekundárnu zodpovednosť Družstva voči navrhovateľke.

Odvolací súd sa nestotožnil ani s námietkou navrhovateľky o nedostatočných opatreniach Národnej banky Slovenska na nápravu protiprávneho stavu po zistení závažných pochybení obchodníka s cennými papiermi pri činnosti voči Družstvu, nakoľko odhliadnuc od aktívneho prístupu Národnej banky Slovenska k obchodníkovi s cennými papiermi, preukázaného jej rozhodnutím zo dňa 8. januára 2008, č. OPK - 9750/3/2007, ktorým uložila obchodníkovi s cennými papiermi pokutu vo výške 16.596,96 eur (500.000,- Sk), kedy po zrušení a vrátení vecí na ďalšie konanie Bankovou radou Národnej banky Slovenska, opätovne rozhodnutím zo dňa 20. augusta 2008, č. OPK-9750-5/2007, uložila obchodníkovi s cennými papiermi pokutu vo výške 9.958,18 eur (300.000,- Sk) a následne rozhodnutím zo dňa 21. decembra 2010, č. ODT-8305-5/2010, ktorým odobrala obchodníkovi s cennými papiermi povolenie na poskytovanie investičných služieb, odvolací súd považuje za dôležité zdôrazniť nasledovné.

Navrhovateľka sa nemôže v konaní domáhať náhrady škody titulom nesprávneho úradného postupu, ktorý má spočívať v takom pochybení v postupe Národnej banky Slovenska, ktoré sa týkajú hmotnoprávneho posúdenia vecí; keď takéto hmotnoprávne pochybenia sa môžu priamo odraziť v obsahu rozhodnutí Národnej banky Slovenska, nakoľko nie je možné za nesprávny úradný postup považovať to, keď výklad zákona, právne posúdenie vecí, či aplikácia zákona na daný skutkový stav zo strany štátneho orgánu sú odlišné od tých, aké očakáva ten účastník, koho práv, či právom chránených záujmov sa má rozhodnutie dotýkať.

Odvolací súd sa preto v celom rozsahu stotožnil so správnym právnym záverom súdu prvého stupňa, že Národná banka Slovenska svojím postupom neporušila svoje povinnosti, keďže pri výkone verejnej moci postupovala v rozsahu svojich kompetencií daných jej zákonom, nedopustila sa pri svojom rozhodovaní žiadneho excesu a ani nepostupovala spôsobom nezlučiteľným s ochranou základných práv a ľudských slobôd, a preto jej postup nie je možné kvalifikovať ako nesprávny podľa zák. č. 514/2003 Z. z.

Odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že postup Národnej banky Slovenska bol v súlade s článkom 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého štátne orgány môžu konať iba na základe Ústavy, v jej medziach, v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon a preto pokiaľ Národná banka Slovenska zisťovala podmienky a predpoklady pre vydanie vyššie uvedených rozhodnutí, za týmto účelom nepochybne zhromažďovala podklady (dôkazy), hodnotila zistené skutočnosti, tieto právne posúdila a iné opatrenia, ktoré od Národnej banky Slovenska navrhovateľka očakávala a namietala ich nedostatočnosť, nemôžu byť na ujmu odporcov. V daných prípadoch išlo o činnosť priamo smerujúcu k vydaniu rozhodnutí a prípadné nesprávnosti a vady pri tomto zisťovaní podkladov a pri ich posudzovaní sa potom prejavia práve v obsahu rozhodnutia a z hľadiska zodpovednosti štátu môžu zakladať jeho zodpovednosť za nezákonné rozhodnutie, pričom navrhovateľka v priebehu celého konania pred súdom prvého stupňa vytýkala len nesprávny úradný postup Národnej banky Slovenska a pochybenia, či nedostatky spočívajúce v tom, že Národná banka Slovenska pred svojím rozhodnutím nesprávne (nedostatočne) vyhodnotila podmienky pre jeho vydanie, je možné posudzovať v rámci tzv. nezákonného rozhodnutia. Všetky uvedené rozhodnutia však boli vydané v súlade so zákonom, neboli zrušené a majú povahu tzv. zákonného rozhodnutia s tým, že navrhovateľom tvrdený nesprávny úradný postup odporcu, v konaní nepreukázal s poukazom na skutočnosť, že nedostatočnosť opatrení prijatých Národnou bankou Slovenska, podľa názoru navrhovateľa, bez opory v zákone, podľa jeho subjektívneho presvedčenia, sa nemusia vždy legitímne zhodovať s objektívnou realitou.

V súvislosti s vyhlásením konkurzu uznesením Okresného súdu Bratislava I zo dňa 11. apríla 2011, č. k. 3K/95/2010 - 21, právoplatným dňa 5. mája 2011 na majetok Družstva ako úpadcu, odvolací súd uvádza, že nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom voči odporcovi môže byť v občianskom súdom konaní uplatnený až vtedy, ak navrhovateľka nemohla dosiahnuť uspokojenie svojej pohľadávky v konkurznom konaní; a nakoľko si navrhovateľka pohľadávku, ktorá je predmetom tohto sporu uplatnila v konkurznom konaní, škoda jej ešte nevznikla, a preto nemôže byť daná zodpovednosť štátu za škodu. Nárok na náhradu škody od štátu by si mohla navrhovateľka úspešne uplatniť iba vtedy, ak by preukázala, že sa bezúspešne domáhala jej vydania v konkurznom konaní, nakoľko existencia pohľadávky uplatnená v konkurznom konaní vylučuje vznik škody ako majetkovej ujmy a tým aj konkurenciu právnej úpravy zodpovednosti za škodu s právnou úpravou konkurzu. Z uvedeného vyplýva, že v prejednávanej veci nie je daný ani ďalší predpoklad zodpovednosti štátu za škodu, a to existencia samotnej škody (analogicky rozhodnutie Najvyššieho súdu zo dňa 31. mája 2006, sp. zn. 4 Cdo199/2005, z odôvodnenia ktorého vyplýva, že rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky,

sp. zn. 4 Cz 110/84, publikované pod č. 4/87 vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, je stále použiteľné).

Nebolo možné sa stotožniť ani s námietkou navrhovateľky v podanom odvolaní, týkajúcou sa procesného pochybenia súdu prvého stupňa, ktorý na pojednávaní nevykonal dokazovanie listinnými dôkazmi predpísaným spôsobom, nakoľko z obsahu zápisnice o pojednávaní pred prvostupňovým súdom zo dňa 10. 12. 2014 vyplýva, že súd prvého stupňa účastníkov riadne oboznámil s obsahom listinných dôkazov a vyjadrení, nachádzajúcich sa v spise.

S poukazom na citované ustanovenie a za stavu, keď súd prvého stupňa v danom prípade v potrebnom rozsahu pre rozhodnutie vo veci samej zistil skutkový stav, vykonaním potrebných a účastníkmi navrhnutých dôkazov, a keď navrhovateľka v odvolaní neuviedla žiadne skutočnosti, resp. tvrdenia, s ktorými by sa nebol súd prvého stupňa v odôvodnení napadnutého rozsudku dôsledne vysporiadal a následne takto riadne zistený skutkový stav aj správne právne posúdil, tzn., že na správne zistený skutkový stav aplikoval zodpovedajúce zákonné ustanovenia, odvolací súd tento rozsudok ako vecne správny potvrdil podľa § 219 ods. 1 a 2 O. s. p.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 224 ods. 1 O. s. p. v spojení s ust. § 142 ods. 1 O. s. p. tak, že odporcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, nakoľko si právo na ich náhradu neuplatnil (§ 151 ods. 1 O. s. p.).

Súd prvého stupňa napadnutým uznesením uložil navrhovateľke povinnosť zaplatiť v lehote desať dní súdny poplatok za odvolanie v sume 20 eur. Svoje rozhodnutie odôvodnil právne položkou 7a Sadzobníka súdnych poplatkov zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov.

Proti tomuto uzneseniu podala navrhovateľka v zákonnej lehote odvolanie podľa § 205 ods. 2 písm. f) O. s. p. a navrhla napadnuté uznesenie zrušiť a konanie o vyrubení súdneho poplatku zastaviť. V dôvodoch svojho odvolania namietla uloženie povinnosti zaplatiť súdny poplatok za odvolanie z dôvodu, že predmetom konania je jej nárok na náhradu škody proti Slovenskej republike, zastúpenej Národnou bankou Slovenska podľa § 9 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, ktoré sa začalo do 30. 09. 2012, a na ktoré sa s poukazom na ustanovenie § 18ca v spojení s ustanovením § 4 ods. 4 Zákona o súdnych poplatkoch vzťahuje neobmedzené vecné oslobodenie od platenia súdneho poplatku ex lege, ktoré sa týka všetkých položiek Sadzobníka zákona o súdnych poplatkoch. V dôvodoch svojho odvolania poukázala na to, že tento záver vyplýva z toho, že zo znenia § 4 ods. 1 písm. k) Zákona o súdnych poplatkoch účinného do 01. 10. 2012 nemožno vyvodiť, že by konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom nebolo oslobodené od platenia súdnych poplatkov a poukázala na rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave, č. k. 4Co/128/2014-310 zo dňa 29.04.2014.

Odvolací súd preskúmal vec podľa § 212 ods. 1 O. s. p. bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľky nie je možné priznať úspech.

Podľa § 2 ods. 4 veta prvá zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov, v odvolacom konaní je poplatníkom ten, kto podal odvolanie, pri dovolaní ten, kto podal dovolanie.

Podľa § 5 ods. 1 písm. a) zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov, poplatková povinnosť vzniká podaním návrhu, odvolania a dovolania alebo žiadosti na vykonanie poplatkového úkonu, ak je poplatníkom navrhovateľ, odvolateľ a dovolateľ.

Podľa § 6 ods. 1 zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov, sadzba poplatku je uvedená v sadzobníku percentom zo základu poplatku alebo pevnou sumou.

Podľa § 6 ods. 2 veta prvá a druhá zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov, ak je sadzba poplatku ustanovená za konanie, rozumie sa tým konanie na jednom stupni. Poplatok podľa rovnakej sadzby sa vyberá i v odvolacom konaní vo veci samej.

Návrhy (odvolania, dovolania) sa spoplatňujú ku dňu ich podania a podľa sadzobníka súdnych poplatkov, účinného ku dňu podania návrhu.

Podľa položky 1 bod 3 Sadzobníka súdnych poplatkov, ktorý tvorí prílohu zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch v platnom znení, poplatky podľa rovnakej sadzby sa platia i v odvolacom konaní vo veci samej.

Súdne poplatky sa vyberajú za jednotlivé úkony alebo konanie súdov, ak sa vykonávajú na návrh a za úkony orgánov štátnej správy súdov a prokuratúry uvedené v sadzobníku súdnych poplatkov a poplatku za výpis z registra trestov, ktorý tvorí prílohu tohto zákona. Poplatky sa vyberajú aj za konanie a úkony vykonávané bez návrhu v prospech poplatníka, ak je to v sadzobníku výslovne uvedené (§ 1 ods. 1, 2 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení zmien a doplnkov; ďalej len zákon). Poplatníkom je navrhovateľ poplatkového úkonu, ak je podľa sadzobníka ustanovený poplatok z návrhu. V odvolacom konaní je poplatníkom ten, kto podal odvolanie, pri dovolaní ten, kto podal dovolanie. Poplatníkom je tiež ten, kto podal opravný prostriedok proti rozhodnutiu správneho orgánu a v konaní nebol úspešný (§ 2 ods. 1 písm. a/, ods. 4 zákona). Poplatková povinnosť vzniká podaním návrhu, odvolania a dovolania alebo žiadosti na vykonanie poplatkového úkonu, ak je poplatníkom navrhovateľ, odvolateľ, dovolateľ (§ 5 ods. 1 písm. a/ zákona). Ak je sadzba poplatku ustanovená za konanie, rozumie sa tým konanie na jednom stupni. Poplatok podľa rovnakej sadzby sa vyberá i v dovolacom konaní vo veci samej (§ 6 ods. 2 veta prvá, druhá zákona). Poplatok za podanie návrhu alebo žiadosti, poplatok za uplatnenie námietky zaujatosti v konkurznom konaní alebo reštrukturalizačnom konaní podľa osobitného predpisu a poplatok za konanie o dedičstve je splatný vznikom poplatkovej povinnosti. Ostatné poplatky sú splatné do troch dní po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa uložila povinnosť zaplatiť poplatok, alebo ktorým sa schválil zmier (§ 8 ods. 1, 4 zákona). Z ustanovenia § 4 ods. 1 zákona bolo vypustené písm. c/ (od poplatku je oslobodené súdne konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom) s účinnosťou od 01. 01. 2006 zákonom č. 621/2005 Z. z. S účinnosťou od 01. 07. 2007 bolo zákonom č. 273/2007 Z. z. do § 4 ods. 1 zákona vsunuté písm. k/ (od poplatku je oslobodené súdne konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom), ktoré bolo (písm. k/) z ustanovenia § 4 ods. 1 zákona vypustené zákonom č. 286/2012 Z. z., s účinnosťou od 01. 10. 2012. Z dôvodovej správy k zákonu č. 286/2012 Z. z. vyplýva, že sa týmto opatrením reaguje na nárast právne neopodstatnených žalôb o náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. na súdoch, v ktorých sú predmetom sporu istiny v sumách nezriedka presahujúcich milióny eur bez toho, aby nároky žalobcov mali oporu v zákone. Oslobodenie od súdneho poplatku v súdnom konaní o náhradu škody má pre súdy v konečnom dôsledku za následok výrazný nárast sporovej agendy, keďže v štádiu predbežného prerokovania nároku v konaní pred ústredným orgánom štátnej správy nie je možné nárokom žiadateľov z dôvodu právnej neopodstatnenosti vyhovieť s tým, že pokiaľ sa v súdnom konaní preukáže nezákonné rozhodnutie orgánu štátu, prípadne jeho nesprávny úradný postup a štát bude zaviazaný na náhradu škody, úspešnému navrhovateľovi v rámci náhrady trov konania súd prizná i náhradu trov na zaplatenom súdnom poplatku. Žaloby sa budú spoplatňovať podľa položky č. 1 sadzobníka súdnych poplatkov, ktorý tvorí neoddeliteľnú súčasť zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení zmien a doplnkov (ďalej len sadzobník) a upravuje spôsob výpočtu súdneho poplatku z návrhu na začatie konania, ak nie je ustanovená osobitná sadzba. Podľa prvej vety bodu 3 poznámky k položke č. 1 sadzobníka poplatky podľa rovnakej sadzby sa platia i v odvolacom konaní vo veci samej (v dôsledku zmeny zákona č. 71/1992 Zb. uskutočnenej zákonom č. 465/2008 Z. z. s účinnosťou od 01. 01. 2009). Za podanie návrhu na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom je určená osobitná sadzba, v sume 20 eur (položka č. 7a sadzobníka; od 01. 10. 2012). Z úkonov navrhnutých alebo za konania začaté do 30. 09. 2012 sa vyberajú poplatky podľa predpisov účinných do 30. 09. 2012, i keď sa stanú splatnými po 30. 09. 2012 (§ 18ca zákona).

V ustanovení § 1 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. je vyjadrená ústavná zásada vyplývajúca z čl. 59 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorej dane a poplatky možno ukladať zákonom alebo na základe zákona, ako správne uviedol aj navrhovateľ v podanom odvolaní. Použitie analógie legis je v prípadoch vyrubenia súdneho poplatku vylúčené. Poplatok za návrh, odvolanie, dovolanie možno vyrubiť len tomu, koho zákon č. 71/1992 Zb. za poplatníka výslovne (jednoznačne) označuje, resp. komu poplatkovú

povinnosť za návrh, odvolanie, dovolanie explicitne ukladá (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 25. novembra 2010, č. k. IV. ÚS 387/2010-38).

V posudzovanej veci sa navrhovateľka žalobou podanou na súd prvého stupňa dňa 30. 12. 2011 domáhala náhrady škody podľa zák. č. 514/2003 Z. z. a dňa 07. 01. 2015 podala odvolanie proti rozsudku súdu prvého stupňa zo dňa 10. decembra 2014, č. k. 11C/223/2011 - 351.

Od 01. 10. 2012 súdne konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom nepožíva vecné oslobodenie od súdnych poplatkov a preto pokiaľ aj navrhovateľka podala návrh na začatie konania pred dňom 01. 10. 2012, jeho časť, odvolacie konanie, bolo nepochybne začaté po 01. 10. 2012.

Z vyššie uvedeného výkladu jednoznačne vyplýva, že zákonodarca rozlišuje medzi návrhom na začatie konania, odvolaním, dovolaním a vysvetlil, že v prípade, ak je sadzba poplatku ustanovená za konanie, rozumie sa tým konanie na jednom stupni. Poplatok podľa rovnakej sadzby sa vyberá i v odvolacom konaní.

V posudzovanej veci bolo odvolacie konanie začaté po 01. 10. 2012 a preto navrhovateľke vznikla povinnosť zaplatiť poplatok za podané odvolanie podľa zákona o súdnych poplatkoch v znení účinnom v čase podania odvolania; výška poplatku za odvolanie proti rozsudku súdu prvého stupňa je v rovnakej sadzbe ako poplatok z návrhu na začatie konania (po 01. 10. 2012), pričom za irelevantnú je potrebné považovať skutočnosť, že v sadzobníku nie je uvedená povinnosť zaplatiť poplatok za odvolanie proti rozsudku súdu prvého stupňa vydaného v konaní o náhradu škody, náhradu nemajetkovej ujmy, podľa zákona č. 514/2003 Z. z., nakoľko úplne iná situácia by bola v prípade, ak by naďalej, aj po 01. 10. 2012, sa na konanie o náhradu škody, nemajetkovej ujmy podľa zákona č. 514/2003 Z. z. vzťahovalo vecné oslobodenie od súdnych poplatkov.

Súd prvého stupňa napadnutým uznesením rozhodol vecne a právne správne, keď odvolateľovi (navrhovateľke) vyrubil súdny poplatok za podané odvolanie proti rozsudku súdu prvého stupňa zo dňa 10. decembra 2014, č. k. 11C/223/2011 - 351 s tým, že prvostupňové uznesenie spĺňa náležitosti vyplývajúce z ustanovenia § 167 ods. 1, § 169 ods. 1 O. s. p., a zároveň je z neho zrejmy nezameniteľný a nespochybniteľný dôvod vyrubenia súdneho poplatku, jeho výška, čas, spôsob, ako i platobné miesto pre splnenie poplatkovej povinnosti.

Odvolací súd v otázke vzťahu medzi právom na prístup k súdu a povinnosťou zaplatiť súdny poplatok odkazuje na právny názor Európskeho súdu pre ľudské práva vyslovený v rozsudku zo dňa 19. júna 2001, č. sťažnosti 28249/95, vo veci Kreuz proti Poľsku (odseky 59, 60), podľa ktorého Európsky súd pre ľudské práva nikdy nevyhlásil možnosť, že záujmy riadneho chodu justície môžu odôvodňovať zavedenie finančného obmedzenia na prístup jednotlivca k súdu. V tej súvislosti Európsky súd pre ľudské práva konštatoval, že požiadavku zaplatiť súdny poplatok v súdnom konaní nemožno pokladať za obmedzenie práva účastníka na prístup k súdu, ktoré je nezlučiteľné per se s článkom 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Odvolací súd zo všetkých vyššie uvedených dôvodov napadnuté uznesenie, ktorým bola navrhovateľke uložená povinnosť zaplatiť za podané odvolanie súdny poplatok podľa § 219 ods. 1, 2 O. s. p. ako vecne správne potvrdil.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.